

*Artikel av Dan Sjöblom, generaldirektör, Konkurrensverket, publicerad i SvD
Brännpunkt, 15 juli 2014*

Det finns bara ett sätt att skydda sig – Lämna kartellen!

Konkurrensverket har nu lämnat in en stämningsansökan till Stockholms tingsrätt. Företag inom flyttbranschen har avtalat om att inte konkurrera med varandra under en längre tid och i ansökan yrkar vi på att de ska betala sammanlagt 42 miljoner kronor i böter. Avtalet har enligt vår uppfattning lett till att bolagens kunder på ett konstlat sätt mött ett starkt begränsat utbud vid utlandsflyttar. Utredningen som ligger till grund för den aktuella stämningsansökan startades, liksom de flesta utredningar av misstänkta karteller, med en gryningsråd.

Konkurrensverket har flera kraftfulla utredningsverktyg att ta till i undersökningar av misstänkta karteller eller företag som missbrukar sin marknadsakt. Vi kan ålägga personer att komma på förhör och företag att skicka in handlingar eller skriftliga svar på frågor. Det kraftfullaste verktyget är gryningsrådena. När vi gör bedömningen att det inte finns några andra, mindre ingripande sätt att få tag på den information som vi behöver ansöker Konkurrensverket hos Stockholms tingsrätt om att få göra en gryningsråd.

Om tingsrätten ger sitt tillstånd påbörjas en intensiv planering på verket. Det kan ta flera veckor att planera ett större tillslag. En gryningsråd kan liknas vid en husrannsakan på företag, men vi tar inte material i beslag. I stället kopierar vi skriftliga handlingar, hårddiskar och delar av servrar.

Om varken råden eller utredningen i övrigt ger oss tillräcklig information att styrka våra misstankar skriver vi så snabbt som möjligt av ärendet. Det är viktigt för oss att företagen inte onödigt länge har en utredning med medföljande dyra ombudskostnader och negativ publicitet hängande över sig.

När råden däremot, tillsammans med utredningen i övrigt, visar att ett företag har brutit mot något av förbuden i konkurrenslagen kan vi stämma företaget inför

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-700 16 00
Fax 08-24 55 43
konkurrensverket@kkv.se

domstol och företaget kan i slutändan bli skyldigt att betala konkurrenskadeavgift. I kartellärenden kan personer i företagets ledning även drabbas av näringsförbud. Sett över alla ärendetyper de senaste fem åren leder ett av två tillslag till att vi kan beivra en allvarlig överträdelse.

Konkurrensverket utvärderar ständigt räderna för att öka träffsäkerheten, men också för att säkerställa ett så bra och respektfullt bemötande som möjligt. Räder i ärenden där ett företag misstänks ha missbrukat sin dominerande ställning är enligt vår erfarenhet särskilt komplexa eftersom ärendets utgång då sällan vilar på enstaka dokument, utan snarare på avancerad ekonomisk analys av en mycket stor mängd material.

Företagens interna strategidokument är dock en mycket viktig pusselbit för att kunna analysera det ifrågasatta agerandet. Även kartellräderna tenderar att bli alltmer utmanande. Det finns flera exempel på karteller internationellt som använt sig av kodord eller krypterade dokument för att kommunicera med varandra. Det har blivit ovanligt att hitta en så kallad "smoking gun", till exempel i form av en minnesanteckning från ett kartellmöte på en anställds skrivbord. Trenden går snarare mot att konkurrensmyndigheter utvecklar metoder för att lägga pussel av ett mycket stort antal dokument och därigenom bevisar att en överträdelse skett.

Trots de svårigheter som finns är räder ett mycket viktigt verktyg för att Konkurrensverket ska kunna vara effektivt i sitt uppdrag som tillsynsmyndighet. Vi måste ta misstankar om överträdelser av konkurrensreglerna på allvar och i många fall är en gryningsråd det enda verkkningsfulla sättet att klargöra om det finns belägg för en misstanke eller inte.

Vår utgångspunkt är att de företag som är inblandade i överträdelser av konkurrensreglerna ska veta att risken är stor att vi en tidig morgon väljer att besöka just dem. I den aktuella stämningsansökan var det flyttbranschen vi hade besökt. Vilken bransch som står i fokus nästa gång får ni veta först när vi knackar på.

Det finns bara ett sätt att skydda sig. Lämna kartellen och kontakta Konkurrensverket för en diskussion om straffrihet inom ramen för vårt eftergiftsprogram.

Dan Sjöblom

generaldirektör Konkurrensverket